

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

DE || LIBERTATE || CHRISTIANA ||

Lensaeus, Johannes

Antverpiae, 1590

Capvt XI. Quánam in re sita fuerit iustitiæ ratio, qua Deus hominem in libertatem asseruit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46059](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46059)

Lib. 13. de
Trinit. c. 13.

catorem eruere ex illius posset faucibus: maluit iustitiam viam ingredi, eaque ratione vicisse videri. Idque totum propter nos, nostram in eo negotio spectans salutem & informationem. Vnde beatus Augustinus, Diabolus, inquit, non potentia Dei, sed iustitia superandus fuit. nam quid omnipotente potentius? aut cuius creaturæ potestas, potestati creatoris comparari potest? Sed cum in diabolus vitio peruersitatis suæ factus sit amator potentiam, & desertor oppugnatorque iustitiam (sic enim & homines eum tanto magis imitantur, quanto magis neglecta, vel etiam perosa iustitia, potentiam student, eiusque vel adeptione latantur, vel inflammantur cupiditate) placuit Deo, ut propter eruendum hominem de diaboli potestate, non potentia diabolus, sed iustitia vinceretur: atque ita & homines imitantes Christum, iustitia quærent diabolum vincere, non potentia. non quod potentia quasi mali aliquid fugienda sit, sed ordo seruandus est, quo prior est iustitia. Sic & diuus Leo serm. 2. de Natiuitate: Verax, inquit, misericordia Dei cum ad reparandum humanum genus ineffabiliter multa suppeteret, hanc potissimum consulendi viam elegit, qua ad destruendum opus diaboli, non virtute vteretur potètiq, sed ratione iustitiæ. Et iterum: Omnipotentia filij Dei quæ per eandem essentiam equalis est Patri, potuisset humanum genus à dominatu diaboli, solo imperio suæ voluntatis eruere, nisi diuinis operibus maximè congruisset, ut nequitiam hostilis aduersitas, de eo quod vicerat, vinceretur: & per ipsam materiã naturalis repararetur libertas, per quam generalis fuerat illata captiuitas. Sic ille.

Serm. 14. de
passion. Dom.

CAPVT XI.

Quanam in re sita fuerit iustitiæ ratio, qua Deus hominem in libertatem asseruit.

QUOD si quæras quanam in re sita sit iustitiæ hæc ratio, qua restitutus homo est in pristinam libertatem:

Libertatem: relucet ea tibi primùm in depulsi-
 one diaboli, qui ius quoddam sibi in hominem captiuum vendi-
 cabat. Nam quòd volentem consentientemque per-
 traxerat in suum dominatum, prævalueratque nõ op-
 primendo, sed persuadendo; iniuste videri potuisset de
 sua possessione deturbari, nisi in innocentem quem-
 piam manifestè violentas suæ tyrannidis manus inij-
 ceret. Itaque Deus omnipotens carne se nostra induit,
 verumque hominem, sed innocetem & peccati com-
 munitatem expertem, diabolo obiecit: qui cum talis esset,
 vt facile cæterorum similis existimaretur, hoc est, in
 peccato conceptus & natus, intraque illius ditiones
 tenebricosi principis constitutus, ab eo per iniustam
 violentiam oppressus est & occisus. Postquam igitur
 infantis effudit sanguinem, & in eum quem nulla ra-
 tione sibi teneret obnoxium, odio suæ crudelitatis in-
 pasit: tanquam iniustus prædo, & alieni per summam
 iniustitiã occupator, iure de sua quoque est possessio-
 ne deturbatus. Ita verbum Dei, inquit Augustinus,
 diabolum quem semper sub legibus suis habuit & ha-
 bebuit, homine indutum, etiam homini subiugavit, ni-
 hil ei extorquens violento dominatu, sed superans eum
 lege iustitiæ: vt quoniam femina decepta & deiecto
 per feminam viro, omnem prolem primi hominis tan-
 quam peccatricem legibus mortis, malitiosa quidem
 nocendi cupiditate, sed tamen iure æquissimo vindi-
 cabat; tamdiu potestas eius valeret, donec interficeret
 iustum in quo nihil dignum morte posset ostendere.
 Quæ est igitur iustitia, inquit idem, qua victus est dia-
 bolus? Quæ, nisi iustitia Iesu Christi? & quomodo vi-
 ctus est? quia cum in eo nihil dignum morte inueni-
 ret, occidit eum tamen. Et vtique iustum est, vt debito-
 res, quos tenebat, liberi dimittantur, in eum credentes
 quem sine vlllo debito occidit. hoc est quòd iustificari
 dicimur in sanguine Christi. Sic quippe in remissio-
 nem

*Lib. 3. de lib.
 arbit. cap. 10.*

*Lib. 13. de
 Trinit. cap. 14.*

Ioannis 14.

nem peccatorū innocens ille sanguis effusus est. Vnde
 se & in Psalmis inter mortuos liberū dicit. Solus enim
 à debito mortis liber est mortuus. Hinc & in alio Psal-
 mo dicitur: Quæ non rapui, exsoluebam. rapinam vo-
 lens intelligi peccatum, quod vsurpatum est contra
 licitum. Vnde per os etiam carnis suæ, sicut in Euan-
 gelio legitur, dicit: Ecce venit princeps mundi huius,
 & in me nihil inueniet. scilicet nullum peccatum: sed
 vt sciant omnes, inquit, quia voluntatem Patris mei
 facio, surgite, eamus hinc. Et pergit inde ad passionem,
 vt pro debitoribus nobis quod ipse nō debebat, exsol-
 ueret. Nunquid isto iure æquissimo diabolus vincere-
 tur, si potentia Christus cum illo agere, nō iustitia vo-
 luisset? Sed postposuit quod potuit, vt prius ageret
 quod oportuit. Et post: Iustitia, inquit, victus diabo-
 lus, quia Christus nullum peccatum habuit, & ab illo
 iniustissimè est occisus. Potètia, quia reuixit mortuus,
 nunquam postea moriturus. Sed potentia diabolum
 vicisset etiam si ab illo non potuisset occidi. quamuis
 maioris sit potentia etiam ipsam mortem vincere re-
 surgendo, quàm vitare viuendo. Sed aliud est propter
 quod iustificamur in Christi sanguine, cum per remissi-
 onem peccatorum erimur à diaboli potestate. hoc
 ad id pertinet, quod à Christo iustitia diabolus vincit-
 tur, non potentia. ad eum igitur modum Augustinus,
 Quem secutus Leo Pontifex serm. 2. de Natiuitate, sic
 scriptum reliquit: Sciēs, inquit, diabolus quo naturam
 humanam infecisset veneno; nequaquam credidit pri-
 mæ trāsgressionis exsortem, quem tot documentis di-
 dicit esse mortalem. Perstitit ergo improbus prædo, &
 avarus exactor, in eum qui nihil ipsius habebat, insur-
 gere: & dum vitiatæ originis præiudicium generale
 persequitur, chirographum quo nitebatur excidit: ab
 illo iniquitatis exigens pœnam, in quo nullam reperit
 culpam. Soluitur itaque letiferæ pactiois male suada

con-

conscriptio, & per iniustitiam plus petendi, totius debiti summa vacuatur. Fortis ille necitur suis vinculis, & omne commentum maligni in caput ipsius retorquetur. Ligato mundi principe, captiuitatis vasa rapiuntur. Redit in honorem suum ab antiquis contagiis purgata natura: mors morte destruitur: natiuitas natiuitate reparatur. quoniam simul & redemptio auferit seruitutem, & regeneratio mutat originem, & fides iustificat peccatorem. Hæc Leo. Sed & is cuius extant sermones vetusti sanè sub titulo Eusebij Emisleni, Ille, inquit, inimicus Deum consuetudinaria præsumptione deceptus appetit, & dum occidit liberum, amisit obnoxium: perdidit ius suum, dum inuadit hominem non suum. Sic ille homilia 6. de Pascha. Quorum per vestigia gradiens D. Bernardus, similem explicauit diuinæ iustitiæ in superando humani generis hoste rationem, epistola 190. quæ scripta est ad Innocentium Pontificem. Cæterum ita quoque diuinæ iustitiæ ratio perspici poterit, si ad ipsum respexerimus Deum, cui iure nobis irato, Filius Dei moriendo plenissimè satisfecit. quæ res vt altius paulo reperito principio explanetur, animaduertendum est, id habere ordinatas leges, secundum quas Deus gubernat hunc mundum, vt inter iustos & iniustos discretio sit: & sicut nullum bonum manet irremuneratum, ita nullum malum impunitum relinquatur. Cuius suæ iustitiæ Deus, qua reddit cuique secundum opera, vestigia & participationes quasdam impressit cordibus nostris. Et secundum hunc quidem primæ institutionis ordinem, damnandum erat proculdubio humanum genus. sicut è diuerso Angeli, qui perstiterunt, vitam beatam sunt consecuti: qui verò deseruerunt Deum per superbiam, æternis sunt mancipati tormentis. Sicque nos quoque iusto iudicio damnari vniuersi poteramus, damnatiq. fuisset, si in hoc Deus iustitiæ suæ rationem secutus fuisset.

Alia 189.

fuiſſet. at voluit ille nos altiori conſilio ſapientiaꝝ boni-
 tatisꝝ que ſuaꝝ liberate, parteꝝque humani generis in
 damnatione relicta, partem ad ſalutem & conſortium
 angelicum reducere. In quo perficiendo, ſi voluiſſet
 potentia ſola, ſicuti antea dictum eſt, vti; deturbando
 diabolum de ſuo principatu; quis ei dicere potuiſſet,
 quare ſic faceret? hoc enim feciſſet præter leges conſti-
 tutas in rebus, ſupraꝝque naturalem ordinem, cui ſubij-
 ci non poterat. Sed noluit à iuſtitiaꝝ ratione diſcedere,
 conuenientiſſimūꝝque iudicauit ſic liberari humanum
 genus, vt in liberationis modo, & potentia & iuſtitia
 & ſapientia miſericordiaꝝque ſimul elucerent. Atque
 ea ſanè fuit congruentiſſima ratio, in qua hæc illuſtriſ-
 ſima appa-
 rent omnia. Et miſericordia quidem in eo
 maxima fulget, quòd cum eſſemus mortis æternæ re-
 Deoꝝque inimici, & ſub diaboli poteſtatem miſeranda
 ſeruitute redacti; dignatus ſit nos eripere, idꝝque miſe-
 etiam ad eam rem filio ſuo chariſſimo. Iuſtitia vero,
 quòd noluerit peccata hominum proſus impunita
 relinqui, ſed iuſtitiaꝝ ſatis fieri, pretio condigno oblati.
 Quia igitur meriti eramus mortem, Filius Dei, Deus
 ipſe, mortē noſtri cauſa ſuſcepit. Vt, quemadmodum
 D. Ambroſius ait, quia non queunt diuina decreta ſol-
 ui, perſona magis quàm ſentētia mutaretur. Lex enim
 naturaꝝ primūꝝ requirit obſeruationem ſui, qua in ob-
 ſeruatione, iuſtitia eſt. ſi violetur, exigit pœnā, quam
 tranſgredientibus comminatur; atque in eo quoque
 iuſtitia eſt, vt pro meritis quiſque ſuis puniatur; aut
 legiſlatoris ſingulari diſpenſatione fiat, vt iſ qui pecca-
 uit, nō luat ſupplicium; ſaltem alius pro eo ſatisfaciat,
 & pœnas quas ille merebatur, expēdat. Et quia inno-
 centem pro nocēte ad pœnam trahi, iniuſtum erat; id
 circo Deus ipſe homo eſt factus, vt pati pro nobis poſ-
 ſet: iſtoꝝque modo iudex ipſe cauſam reorum in ſe ſuſ-
 cepit. Ita nec violata iuſtitia eſt, damnatione inſonans
 quia

Lib. 4. in Lu-
 cas, cap. 14.

quia iudex ipse pati pro reo dignatus est: & est iustitiæ cumulatè satisfactum, quæ pœnam pro peccato requirebat. Valde ergo congruebat, Deum fieri hominem, pati que humana, vt diabolus non per solâ potentiam, verumetiam per iustitiam vinceretur, qua videlicet ipsius Dei morte, exsolueretur pro peccatis suppliciū: placatoq. sic Deo, solueretur captiuitas nostra, & princeps huius mūdi foras pelleretur. Neque verò iustitiæ hanc rationem prætermisit is, cuius antè meminimus, Eusebius: Ex multis, ait, causis aliquæ nobis breuiter explicandę sunt, quibus necesse habuerit Dominus hominem adsumere, & incarnationis sacramenta suscipere. Prima, inquit, iustitiæ causa est, sicut ipse Dominus dicit: Sine modò, sic enim decet nos implere omnem iustitiam. Peccauerat enim primus homo suo vitio seductus à diabolo, non coactus: & ideo per misericordiam poterat redimi: quasi reus, non debebat per potentiã quasi innocens liberari. & mox iterum: Conditio ergo humana, inquit, quæ per peccatum primî hominis tenebatur obnoxia, non imperio erat eruenda, sed pretio. Hæc ille, declarans si fuisset homo compulsus & violenter oppressus, tunc conueniens fuisse futurum, vt per potētiam diabolus pelleretur: At quia rerum sese homo consentiendò fecerit, iustitiæ habendam fuisse rationem, vt pretio iusto redimeretur. Idcirco etiam non quamlibet obiit mortem Dei Filius, sed quo redemptioni nostrę satisfaceret, mortis genus ipse delegit, in quo & damnationem ad se traducens & piaculum in se recipiens, vtroque nos liberaret. Si enim à latronibus iugulatus fuisset, vel tumultuariè cæsus per seditionem vulgi, in eiusmodi morte non ita luculenta satisfactionis species exstiuisset. Verum vbi reus ad tribunal sistitur, testimoniis arguitur & premittitur, ipse iudicis ore morti addicitur: his documentis intelligimus, ipsum personam lantis & malefici iustitere.

nere.

nere. Quamobrem & à Propheta prædictum erat, forte
 re ut inter iniquos deputaretur, quo nimirum peccato-
 ris, non iusti aut infantis vices obiret. Hic igitur illud
 est redemptionis nostræ pretium, cuius toties sacræ li-
 teræ meminerunt. Scientes, inquit Petrus, quòd non
 corruptibilibus, auro vel argento, redempti estis de va-
 na vestra conuersatione paternæ traditionis: sed pre-
 tioso sanguine quasi agni immaculati Christi, & in-
 contaminati. hîc meritum illud, cuius intuitu Pater, &
 fidem incredulis, & bonam voluntatem deprauatis, &
 omnia cætera quæ ad veram pertinent libertatem, ele-
 ctis suis quotidie mira benignitate largitur. Nam pro
 eo quod laborauit anima eius, inquit Pater, videbit &
 saturabitur: in scientia sua iustificabit ipse iustus ser-
 uus meus multos, & iniquitates eorum ipse portabit.
 Idcirco dispartiam ei plurimos, & fortiû diuidet spo-
 lia; pro eo quòd tradidit in mortem animam suam, &
 cum sceleratis reputatus est. Hîc sacrificium illud ve-
 rissimum, cuius vmbre fuerunt sacrificia legis omnia.
 seipsum enim Dei Filius per volûtariam mortem offe-
 rens, vnaque hac oblatione, consummans in æternum
 sanctificatos, veterum sacrificiorum vmbas impleuit,
 implendoque aboleuit. Quia enim illa placere per se
 ipsa non poterant, nec si in vnum quidem omnia con-
 flarentur, Libanusque ipse totus ad holocaustum in
 exhibendum inflammaretur: idcirco venit ipse in cor-
 pore mortali, quem præfigurarât illa omnia; ut sui nos
 oblatione gratissimoque per seipsum sacrificio, recon-
 ciliaret, sanctificaret, veraq. vita & libertate donaret.
 Hinc fiduciam per ipsum habemus, inquit Aposto-
 lus, per sanguinem eius, in introitu sanctorum, siue in
 gloriam cælestem: qui dilexit nos, & tradidit semet-
 ipsum pro nobis, oblationem & hostiam Deo, in odo-
 rem suauitatis. huius igitur sanguis pretiosus; qui per
 Spiritum sanctum semetipsum obtulit, immaculatum
 Deo,

1. Pet. 1.

Isaia 53.

Hebr. 10.

Hebr. 5.

Deo, emundauit consciētias nostras ab operibus mortuis, ad seruiendum Deo viuenti. Purgatos verò nos à peccatorum sordibus, Deoque vera libertate seruiētes, euehet idem ille sanguis ad beatā immortalitatem: vt non sit, quamobrem hīc mortem magnopere formidare debeamus, quam ille sua morte destruxit, subactō prostratoque eo, qui mortis habebat imperium. Vnius, inquit Ambrosius, morte mundus redemptus est. Potuit enim Christus non mori, si voluisset. sed neque refugiendam mortem tanquam ignātam putauit, neque meliūs nos quān moriēdo seruasset. Itaque mors eius, vita est omniū; morte eius signamur: mortem eius orantes annunciamus: mortem eius offerentes prædicamus: mors eius, victoria eius: mors eius sacramentum est: mors eius, annua solennitas mundi est. Quid præterea de eius morte dicamus, cū diuino probemus exemplo, quoniā immortalitatem mors sola quaesuit, atque ipsa se mors redemit? Non igitur merenda mors, quæ causa salutis est publicæ: non fugienda mors, quam Dei Filius non dedignatus non fugit. Hæc ille cap. 8. & 9. libri de fide resurrectionis. Hominem ergo Dei filiū esse oportuit, vt moreretur: mori autem, vt sacrificaretur. Vnde enim, inquit Augustinus in Psalm. 84. sacrificium offerret pro peccatis nostris, nisi moreretur? Sacrificari porrò Dei Filium necesse fuit, vt tali sacrificio Patris ira placaretur. Quia enim in mundo non inuenit mundum quod offerret, seipsum obtulit, peccati totius expertem.

CAPVT XII.

*Non hominem merum aut Angelum liberare nos potuisse,
sed eum solam qui Deus simul esset ac homo.*

EX quibus intelligitur, non vulgaris hominis sufficere mortem, quantumuis ille iustus esset & innocens, multa que erga Deum & homines charitate flagraret.